Vážení občané města Telče a okolních obcí,

dne 12. 11. 2025 v čase od 16 do 18 hodin v útulném prostředí salónku restaurace U Hraběnky proběhlo setkání zástupců naší organizace, Domova Černovice-Lidmaň, příspěvkové organizace, zástupců našeho zřizovatele, Kraje Vysočina, a zejména s vámi všemi, kdo si osobně přišel pro informace. Velmi si vážím toho, že se setkání zúčastnilo i vedení města a odpovědní pracovníci Městského úřadu. Nejvíce mě potěšilo, že celý čas, kdy jsme si předávali informace, čas otázek a odpovědí, proběhl v příjemném a konstruktivním duchu. Vnímala jsem nejen zájem o konkrétní témata setkání, ale i pozitivní energii a vstřícné naladění náš budoucí záměr do vašeho krásného města přijmout a aktivně při něm spolupracovat. Ještě jednou děkuji.

A pro ty, kteří se setkání zúčastnit nemohli, přitom však mají zájem vědět více, uvádím nyní stručnou rekapitulaci toho, co bylo řečeno a prezentováno.

Jsme poskytovatel pobytových sociálních služeb pro lidi s mentálním znevýhodněním, příspěvková organizace Kraje Vysočina, s názvem Domov Černovice-Lidmaň. Název odkazuje na původní, a do této doby dosud současná místa poskytování našich pobytových služeb, Černovice a Lidmaň. Na těchto dvou místech nyní žije cca 250 klientů, spektrum jejich mentálního znevýhodnění je velmi široké, často kombinované s fyzickým postižením.

Naše organizace prochází procesem „**transformace a deinstitucionalizace**“. Velmi zjednodušeně jde o to, že současná velká kolektivní zařízení, ústavy na jednom místě, se postupně rozvolňují do řady dalších obcí, vznikají v nich pro klienty původního ústavu menší, tzv. **komunitní služby** neboli **komunitní domácnosti** neboli **komunitní bydlení.** Komunitní bydlení vzniká nejčastěji formou rodinných domů, nebo, tak jako zde v Telči, bytového domu běžného typu. Slovíčko komunitní znamená, že její obyvatelé nejsou již lokálně a sociálně izolováni, ale mohou žít co nejběžnějším způsobem života, zapojeni do společnosti. Klienti komunitní služby využívají, oproti ústavu, běžné zdroje komunity, tj. nakupují v obchodech, navštěvují lékaře, vyzvedávají si léky v lékárnách, navštěvují kulturní akce, památky a v neposlední řadě, pokud jim to míra jejich znevýhodnění dovolí, využívají pracovní příležitosti, brigády a aktivně vyhledávají přivýdělek ke svým příjmům. Někdy se stanou dokonce i dobrovolníky a aktéry veřejně-prospěšného dění: pomáhají při potravinových sbírkách, prodávají své výrobky z dílen a stacionářů na farmářských a řemeslných trzích, čistí Vysočinu, řeku Sázavu atd. Transformace jako taková je procesem rušení ústavů, ale nikoliv útlumem pobytových sociálních služeb. Ty se naopak rozvíjejí a „zasíťovávají“ všechna potřebná území.

Místo **jedné velké odosobněné instituce vzniká velká síť malých komunitních domácností** na různých místech tak, aby byly dostupné, nejen současným klientům, běžné věci a běžný život, ale také, aby **v budoucnu i tyto domky či byty byly dostupné pro ty, kteří do těchto služeb teprve přijdou.** Jsou například ještě dětmi v rodinách, dospělými lidmi se znevýhodněním žijící dosud s rodiči nebo jsou třeba někde daleko od svých blízkých, které mají právě zde, avšak nemají zde nabídku vhodných služeb tak, aby tu mohli s podporou žít.

Je třeba si uvědomit, že transformace je z naprosté většiny pořizovacích nákladů **účelově financována prostředky EU**, nikoliv našimi národními zdroji, a je určena pro rušení či rozvolňování stávajících ústavů, tedy pro současné jejich klienty. V průběhu času však dochází z různých důvodů k postupné obměně původních klientů, a hlavním záměrem je, aby do těchto malých služeb potom přišli lidé, kteří jsou z dané lokality, tedy v tomto případě Telčska. Mají zde totiž přirozené vazby, znají to tu a patří prostě sem. Je důležité, aby vstupem do pobytové služby nedošlo k zpřetrhání původních vztahů a jistot, aby při ztrátě pečující osoby se člověk nemusel stěhovat někam do vzdáleného neznámého místa, ústavu, kde je zrovna volné místo. Také v situaci, kdy už rodiče nemohou podporovat svého dospělého potomka se znevýhodněním, nemají už dost sil, nebo, prostě je čas se osamostatnit, budou vědět, že v jejich

regionu vhodná pobytová služba existuje, mohou být s ní ve spojení a mít pocit jistoty, že o svého blízkého nepřijdou, budou ho moci navštěvovat a on je. To vše transformace pobytových služeb přináší a je důležité umět tyto benefity už při první fázi vzniku komunitních domácní rozeznat a identifikovat.

A jak to bude v Telči konkrétně? Vzniká zde 12 míst pobytové sociální služby pro dospělé lidi s mentálním a kombinovaným znevýhodněním. Dochází k rozsáhlé rekonstrukci stávajícího objektu bytového domu v ulici 9. května a současně se v těsné blízkosti nově staví objekt denního stacionáře. Dle stávajících informací a harmonogramu prací dojde ke spuštění nové služby, tedy přestěhování klientů z Černovic, **koncem roku 2026 nebo začátkem roku 2027**. Vše závisí na postupu stavebních prací, návazných řemesel, úspěšnosti při plnění lhůt pro vybavování objektů zařizovacími předměty a dalším interiérem, sestavení funkčního a zaučeného týmu zaměstnanců a na dalších faktorech i administrativního typu. Budeme Vás určitě průběžně informovat v tisku.

Zaměstnance již nyní hledáme. Tým pracovníků bude čítat cca 10 – 15 lidí, myšleno pobytové služby i denního stacionáře celkem. Vedoucí je sociální pracovnice, s kvalifikací dle Zákona o sociálních službách. Ostatní členové týmu jsou pozičně pracovníci v sociálních službách, také u nich je nutný kvalifikační předpoklad dle zákona, a to minimálně rekvalifikační kurz pracovníka v sociálních službách. Ten je však v tomto případě možné doplnit až v průběhu zaměstnaní. Jiné pracovní pozice v komunitním bydlení (tzn. v chráněném bydlení a v domově pro osoby se zdravotním postižením) v Telči nejsou. Pouze, pokud vzniká v dané lokalitě také ambulantní služba, tak tomu je nyní také v Telči, kde se staví i denní stacionář, počítá se s drobným úvazkem či dohodou o provedení práce pro uklízečku. Bude však uklízet pouze prostory denního stacionáře a zázemí, v odpoledních či večerních hodinách.

Pracovník v sociálních službách neboli asistent (služba lidem tzv. asistuje v činnostech, které vzhledem ke svému znevýhodnění nezvládají na běžné úrovni) musí počítat s tím, že jeho asistence klientovi bude spočívat v tom, co ten konkrétní člověk potřebuje. Ne víc, ne méně. Jedná se o asistenci při nákupech, vaření, praní, péči o domácnost, o zahradu, doprovody k lékaři, na kulturní akce, do zaměstnání, na úřady, nácviky samostatných procházek, komunikačních dovedností, cestování veřejnou dopravou, atd.

Nová telčská komunitní služba poskytovaná v objektu dvoupodlažního bytového domu bude zahrnovat více domácností, celkem pro **12 klientů**. Jedna domácnost, v prvním patře domu, bude určena pro 6 klientů s vyšší potřebou podpory, zjednodušeně, pro lidi s větším postižením, mohou to být i imobilní klienti a lidé s větší náročností fyzické péče. Služba s **názvem DOZP (domov pro osoby se zdravotním postižením)** předpokládá nepřetržitou personální podporu, tedy automaticky noční služby, asistence 24/7. Další dvě domácnosti budou ve vyšších patrech budovy, jedna bude pro 4 klienty ve druhém patře, jedna pro dva v podkroví. Tato místa jsou již určena pro klienty s tzv. nižší mírou podpory, pro lidi, kteří nepotřebují tolik podpory, dokážou si po čase sami organizovat čas, leccos se naučit, najít si přátelé v komunitě mimo službu. Tento typ pobytové služby má název CHB (chráněné bydlení). Zde se po určitém čase adaptace nepočítá s nočními službami asistentů, v čase těsně po přestěhování ano.

V samostatné budově denního stacionáře bude poskytována ambulantní služba pro lidi s mentálním znevýhodněním. Jedná se o typ služby, kam klienti docházejí, mají samostatnou smlouvu na čerpání této služby, v níž se sjedná rozsah čerpání služby, časy a úhrada za službu. Velmi důležité je, že denní stacionář není určen pouze pro klienty pobytové služby Domova Černovice-Lidmaň, ale pro všechny zájemce splňující požadavky na cílovou skupinu. Mohou tuto službu navštěvovat lidé z rodin, klienti jiných služeb, lidé samostatně bydlící ve svých bytech, mladí lidé po ukončení školní docházky atd. Jde o aktivity nabízené v denních časech, v různém spektru a rozsahu.

Plány jsou to veliké a myslím, že pro všechny aktéry procesu přínosné. Pro Telč a okolí znamená zřízení komunitních služeb rozšíření nabídky sociálních služeb na svém území, pro občany města pracovní příležitosti, pro lidi s mentálním znevýhodněním šanci na normální život. Jedna polorozbořená

nemovitost dostane pěkný nový kabát a smysluplný účel, což prospěje nejen jí samotné, ale i okolní zástavbě a celému městu. Pár lidí současného ústavu se konečně dostane k příležitostem, pro nás automatickým, a začnou žít co nejvíce běžně. A s tím i dalších mnoho lidí v budoucnosti.

Znovu Vám moc děkuji za příjemné setkání, budeme ho rádi před spuštěním služeb příští rok opakovat, s již konkrétními informacemi. Děkuji i za to, že Telč je natolik osvícené město, že vnímá vznik nových komunitních služeb jako šanci pro své občany a rozvoj města. A děkuji hlavně Vám, každému čtenáři zvlášť, že jste dočetli až sem, a tedy Vás toto téma alespoň trochu zajímá. A to je důležité, protože vždy nejhorší je být lhostejní.

Přeji za celou naši organizaci všem občanům Telče a přilehlých obcí krásný Advent, klidné svátky a úspěšný rok 2026.

Velké poděkování za spolupráci.

Ing. Dana Pajerová

ředitelka Domova Černovice-Lidmaň, p. o.

Jakékoliv dotazy rádi zodpovíme, obracejte se na nás dle kontaktů uvedených na našich webových stránkách.

www.domcl.cz